

Eläinten hyvinvointia käsittelevän EU:n foorumin perustaminen: Usein kysyttyä eläinten hyvinvointia koskevasta politiikasta

Bryssel 6. kesäkuuta 2017

Eläinten hyvinvointia käsittelevän EU:n foorumin perustaminen: Usein kysyttyä eläinten hyvinvointia koskevasta politiikasta

Komissaari Vytenis Andriukaitis avaa tänään virallisesti kokouksen, jolla perustetaan eläinten hyvinvointia käsittelevä EU:n foorumi (jäljempänä 'foorumi'). Foorumi kokoaa yhteen 75 sidosryhmien, kansalaisjärjestöjen, tutkijoiden, jäsenvaltioiden, ETA-maiden (Euroopan talousalueen), kansainvälisten järjestöjen ja Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen edustajaa. Kaikki keskeiset EU-toimijat kokoontuvat nyt ensimmäistä kertaa vaihtamaan kokemuksia ja edistämään eläinten hyvinvoinnin parantamista.

Miksi komissio haluaa perustaa tällaisen foorumin?

Kuten käy ilmi maaliskuussa 2016 julkaistusta Eurobarometri-kyselystä, ehdoton enemmistö eurooppalaisista pitää eläinten hyvinvoinnin suojelua erittäin tärkeänä ja haluaisi siihen parannuksia.

Eläinten hyvinvoinnin parantaminen ei ole pelkästään lainsäädännöllinen kysymys. Foorumilla ei myöskään ole tarkoitus kehittää uutta lainsäädäntöä. Kuten vuonna 2012 [eläinten hyvinvoinnista laaditun EU-strategian](#) tunnuslauseessa todetaan, "**Kaikki ovat vastuussa**". Konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi tarvitaan ensimmäisenä tärkeänä askeleena kaikkien toimijoiden välistä keskinäistä ymmärrystä ja luottamusta sekä kunkin toimijan konkreettista sitoumusta. Tämä on yksi foorumin keskeisistä tavoitteista.

Foorumin tarkoituksena on edistää toimivaltaisten viranomaisten, yritysten, kansalaisyhteiskunnan ja tutkijoiden välistä vuoropuhelua eläinten hyvinvointiin liittyvistä seikoista, jotka ovat merkityksellisiä EU-kansalaisten kannalta.

Foorumi avustaa komissiota eläinten hyvinvointiin liittyvien koordinoitujen toimien kehittämisessä ja vaihdossa. Keskiössä ovat

1. eläinten hyvinvointia koskevien EU-sääntöjen parempi soveltaminen tiedonvaihdon, parhaiden käytäntöjen ja sidosryhmien suoran osallistumisen avulla,
2. vapaaehtoisten sitoumusten kehittäminen ja käyttö yrityksissä,
3. eläinten hyvinvointia koskevien EU-normien edistäminen maailmanlaajuisesti.

Jäsenet

Foorumilla on 75 jäsentä.

Terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston pääjohtaja on nimittänyt neljäkymmentä (40) jäsentä hakuilmoituksen perusteella. Nämä jäsenet edustavat elinkeinoelämän järjestöjä ja ammattialajärjestöjä, kansalaisyhteiskunnan järjestöjä ja riippumattomia asiantuntijoita tutkimuslaitoksista. Niin järjestöjen kuin asiantuntijoiden tuli osoittaa, että niiden toiminnalla ja asiantuntemuksella on merkitystä foorumin tehtävien kannalta. Erityisesti niiden tekemän työn on oltava merkityksellistä eläinten hyvinvoinnin kannalta EU-kontekstissa ja katettava useita jäsenvaltioita.

Foorumin jäsenten valinta

Foorumin jäsenten valinnassa on haluttu varmistaa eri alojen ja toimintojen oikeudenmukainen edustus, maantieteellinen tasapaino ja sukupuolten tasapuolinen edustus.

Jäsenistä kolmekymmentäviisi (35) edustaa julkisia tahoja, kuten toimivaltaisia viranomaisia (28 jäsenvaltiota ja 3 ETA-maata: Islanti, Liechtenstein ja Norja), eläinten hyvinvoinnin parissa työskenteleviä kansainvälisiä järjestöjä (Maailman eläntautijärjestö, Yhdistyneiden kansakuntien

elintarvike- ja maatalousjärjestö sekä Maailmanpankki) sekä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomasta.

Foorumi voi myös nimetä enintään viisi tarkkailijaa. Foorumissa on myönnetty Sveitsille tarkkailijan asema.

Miten foorumi toimii käytännössä?

Foorumi kokoontuu kahdesti vuodessa. Foorumin ensimmäisessä kokouksessa komissio aikoo määrittellä ensisijaiset alat foorumin jäsenten työlle sekä resurssit, jotka jäsenet ovat valmiit jakamaan. Ensimmäisen kokouksen tulosten perusteella komissio ehdottaa työn erityisalueita ja tarvittaessa perustetaan alaryhmiä.

Foorumin on määrä kutsua muita foorumeita tai sidosryhmiä säännöllisesti esittämään aloitteitaan ja toimiaan. Näin foorumilla käydyistä keskusteluista tulee hedelmällisempiä. Tietoa, aloitteita ja kokemuksia on myös helpompi jakaa jäsenten käyttöön. Lisäksi eri foorumeilla käynnistettyjen aloitteiden koordinointi helpottuu ja aloitteiden täydentävyys paranee.

Mihin aiheisiin halutaan tarttua ensin?

Foorumin aloituskokouksessa komissio aikoo nostaa esille ensisijaisia aloja kolmessa istunnossa:

- Miten foorumi voi osaltaan auttaa siinä, että eläinten hyvinvointia koskevaa EU-lainsäädäntöä sovellettaisiin ja ymmärrettäisiin paremmin?
- Miten foorumi voi osaltaan auttaa siinä, että eläinten hyvinvointia koskevia EU-normeja edistetään maailmanlaajuisesti?
- Miten foorumi voi helpottaa vapaaehtoisten sitoumusten käyttöä ja edistää eläinten hyvinvoinnin kannalta hyvien tuotteiden markkina-arvon kasvua?

Keskustelujen ja jäsenten antamien sitoumusten perusteella komissio määrittelee EU:n kannalta merkitykselliset, yhteisen edun mukaiset työn osa-alueet, jotka ovat riittävän konkreettisia ja saavutettavissa olevia.

Millaisia tuloksia foorumin työskentelyltä toivotaan?

Foorumi tarjoaa kaikille sidosryhmille erinomaisen mahdollisuuden edistää eläinten hyvinvoinnin parantamista tekemällä yhteistyötä ja verkostoitumalla. Foorumin tulokset ovatkin paljolti riippuvaisia kunkin jäsenen aktiivisesta ja rakentavasta osallistumisesta.

Foorumi on ennen kaikkea tarkoitettu tietojen ja kokemusten jakamiseen. Se tarjoaa myös tilaisuuden lisätä ymmärtämystä, kehittää luottamusta ja parantaa yhteistyötä foorumin jäsenten välillä.

Foorumi on myös ihanteellinen paikka kaikille eläinten hyvinvointia käsitteleville erityisille foorumeille/ryhmille esitellä toimintaansa ja hankkeitaan sekä sopia erityisistä vapaaehtoisista sitoumuksista. Eläinten hyvinvoinnista keskustellaan nykyään useilla tahoilla kansainvälisellä tasolla. Näitä ovat esimerkiksi Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, [EuroFAWC-järjestö](#) tai [Maailman eläintautijärjestö](#). Foorumi voi sen vuoksi olla keskiössä näiden erilaisten foorumien/ryhmien tuomiseksi yhteen ja yleisten tulosten parantamiseksi.

Komissio uskoo, että foorumin olisi pyrittävä konkreettisiin ja saavutettavissa oleviin tavoitteisiin, jotta päästäisiin pitkäaikaisiin vaikutuksiin eläinten hyvinvointiin liittyvien kysymysten käsittelyssä.

Foorumi voisi työstää erityisiä hankkeita, jotta komissiota voidaan tukea sen tavoitteiden saavuttamisessa. Näihin tavoitteisiin sisältyy eläinten hyvinvointia koskevan EU-lainsäädännön parempi täytäntöönpano ja EU-normien edistäminen maailmanlaajuisesti. Vaikka nämä seikat säilyvät ensisijaisesti jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten vastuulla, sidosryhmät voivat tarjota kokemuksensa ja asiantuntemuksensa tukemaan ja täydentämään näitä toimia eri näkökulmien ja keinojen avulla (muun muassa soveltava tutkimus, koulutus, ammattikoulutus ja konferenssit).

Foorumi voisi myös kehittää toimintaa, jos ei ole annettu erityistä EU-lainsäädäntöä. Se voisi myös erilaisin toimin edistää eläinten hyvinvointiin liittyviä hyviä käytäntöjä. Tämä voitaisiin toteuttaa laatimalla ohjeistusta erityisistä kysymyksistä (kuten asteittainen luopuminen porsaiden kastroinnista) tai yleisemmistä aiheista (esimerkiksi eläinten hyvinvointia koskevat tuotemerkinnät).

Miten eläinten hyvinvointiin pyritään puuttumaan EU:n tasolla? Millaista lainsäädäntöä on voimassa?

Ensimmäinen eläinten hyvinvointia koskeva EU-säädös annettiin vuonna 1974^[1]. Se koski eläinten suojelua teurastamoissa. Sen jälkeen EU on antanut säädöksiä tuotanto- ja laboratorioeläinten suojelemiseksi. Eläinten hyvinvointia koskevia viittauksia sisältäviä EU-säännöksiä on annettu myös eläinten pitämisestä eläintarhoissa. EU on myös kieltänyt ansarautojen käytön luonnonvaraisten eläinten pyynnissä.

Tuotantoeläimiä suojellaan maataloutta koskevilla yleisillä EU-säännöillä sekä kuljetusta ja teurastusta/lopettamista koskevilla erityisillä säännöksillä. Lisäksi on olemassa erityisiä lisäsääntöjä munivien kanojen, broilereiden, sikojen ja vasikoiden pidosta.

EU on myös sisällyttänyt eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset maataloustukia koskeviin sääntöihin (täydentävät ehdot ja maaseudun kehittämissuunnitelmat) sekä luonnonmukaista maataloutta koskeviin sääntöihin.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 13 artiklassa edellytetään, että unioni ja jäsenvaltiot ottavat eläinten hyvinvoinnin vaatimukset täysimääräisesti huomioon laatiessaan ja pannesaan täytäntöön tiettyjä unionin politiikkoja, koska eläimet ovat tuntevia olentoja.

Tämä velvollisuus ei kuitenkaan muodosta oikeusperustaa, jonka nojalla unioni säätäisi lakeja eläinten hyvinvointiin liittyvistä kysymyksistä. Osa näistä kysymyksistä kuuluu edelleen jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan (ks. jäljempänä luonnonvaraiset eläimet).

Eläinten hyvinvointiin liittyvät komission toimet eivät rajoitu lainsäädäntöön. Vaikka EU-sääntöjen täytäntöönpano on pääasiassa jäsenvaltioiden vastuulla, myös komissio suorittaa säännöllisiä auditointeja sen varmistamiseksi, että toimivaltaiset viranomaiset tekevät viralliset tarkastukset asianmukaisesti.

Lisäksi komissio pyrkii aktiivisesti edistämään eläinten hyvinvointia koskevia EU-normeja kansainvälisellä tasolla. Tämä tapahtuu Maailman eläintautijärjestön laatimien maailmanlaajuisten standardien sekä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtävien kahdenvälisen sopimusten / tehtävän yhteistyön välityksellä.

Komissio myös järjestää eläinten hyvinvointia käsittelevää säännöllistä koulutusta jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten maiden virkamiehille. Lähitulevaisuudessa komissio myös nimeää eläinten hyvinvoinnin vertailukeskuksia (ks. jäljempänä).

Ketkä ovat vastuussa näiden sääntöjen soveltamisesta?

Jäsenvaltioilla on tärkeä rooli kaikissa tapauksissa, sillä ne ovat vastuussa EU-sääntöjen täytäntöönpanosta. Tässä ne voivat turvautua eri keinoihin, joita ovat muun muassa viralliset tarkastukset sekä virkamiehille ja sidosryhmille suunnatut ohjeet, suuntaviivat ja tiedotuskampanjat. Myös tutkimusohjelmia voidaan rahoittaa kansallisella tasolla.

Useisiin eläinten hyvinvointia koskeviin EU-säädöksiin sisältyy erityisesti jäsenvaltioille asetettu velvollisuus järjestää ja validoida koulutusta, joka on suunnattu eläinten parissa työskenteleville henkilöille. Jäsenvaltioiden on sen vuoksi varattava tähän asianmukaiset resurssit sen varmistamiseksi, että toimijoilla on pätevyys eläinten käsittelyyn ja eläintenpitoon.

Entä eläimet, joihin EU-säädöksiä ei sovelleta, ja luonnonvaraiset eläimet?

EU:n perussopimuksissa eläinten hyvinvointi katsotaan kysymykseksi, jota on tarkasteltava tietyillä EU-politiikan aloilla, kuten maatalous tai sisämarkkinat. EU:lla ei ole toimivaltaa puuttua kaikkiin eläinten hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin (ks. edellä).

Esimerkkeinä voidaan mainita kulkukoirien ja -kissojen kohtelu tai eläinten käyttö näytöksissä tai kilpailuissa (esimerkiksi härkätaistelut, rodeot, sirkukset, kilpakoirat tai -hevokset). Vaikka komissiota usein pyydetään puuttumaan näihin kysymyksiin, sillä ei ole oikeudellista toimivaltaa sitä tehdä.

Unionilla on myös hyvin vähän toimivaltaa luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin osalta.

Vankeudessa pidettävien luonnonvaraisten eläinten hyvinvoinnin osalta [eläintarhoja ja akvaarioita koskeva direktiivi](#) sisältää viittauksia eläinten hyvinvointia koskeviin vaatimuksiin. Muihin vankeudessa pidettäviin luonnonvaraisiin eläimiin (esimerkiksi sirkuksissa ja lemmikkieläinkaupoissa) ei sovelleta eläinten hyvinvointia koskevia EU-sääntöjä.

Ansarautojen käyttökieltoa lukuun ottamatta unionilla ei ole lainsäädäntöä luonnonvaraisten eläinten suojelemiseksi.

Onko lähitulevaisuudessa tarkoitus hyväksyä uusia sääntöjä?

Tällä hetkellä komission painopisteenä on varmistaa, että EU:n nykyisiä sääntöjä noudatetaan

täysimääräisesti. Ei ole järkeä ottaa käyttöön uusia vaatimuksia, jos nykyisten sääntöjen soveltamisessa on edelleen parantamisen varaa.

Tämä ei tarkoita, että komissio olisi toimettona. Komissio puuttuu sellaisiin eläinten hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin, jotka kuuluvat unionin toimivaltaan.

Eläinten hyvinvointia voidaan parantaa merkittävästi erilaisilla muilla kuin lainsäädäntötoimilla, joita komissio kehittää parhaillaan (ks. seuraava kysymys).

Aikooko komissio hyväksyä uuden eläinten hyvinvointia koskevan strategia? Jos ei, mitä se aikoo tehdä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi?

Komissio hyväksyi vuonna 2012 eläinten hyvinvointia koskevan strategian. Siinä luetellaan toimia, jotka on tarkoitus toteuttaa.

Komissio haluaa ensin saada keskeneräiset toimet päätökseen. Näitä ovat kuusi tutkimusta ja raporttia. Osa niistä on teknisiä, toiset strategisempia. Ne ovat kuitenkin kaikki tärkeitä pohjustamaan tulevia pohdintoja eläinten hyvinvoinnista. Osasta niistä on myös apua täytäntöönpanon parantamisessa, kun tuotetaan toimintaohjeita (parhaat käytännöt eläinten kuljetusten ja teurastuksen/lopettamisen osalta).

Sen vuoksi komission painopisteenä on varmistaa, että kaikki nämä toimet on saatu päätökseen vuoden 2017 loppuun mennessä, jotta kaikki tarvittavat tiedot ovat tulevaa varten valmiina.

Tämän vuoksi komissio ei toistaiseksi työstä uutta strategiaa.

Sen ohella, että vuoden 2012 strategia saataisiin päätökseen, komissio paneutuu seuraaviin neljää painopisteeseen:

1. eläinten hyvinvointia koskevien EU-sääntöjen parempi soveltaminen,
2. sidosryhmien vuoropuhelun kehittäminen,
3. EU-normien edistäminen maailmanlaajuisesti,
4. eläinten hyvinvointia käsittelevien EU:n vertailukeskusten nimeäminen.

EU-sääntöjen paremman soveltamisen saralla komissio on keskittynyt erityisiin hankkeisiin, jotka perustuvat edellisten auditointien tuloksiin. Etusijalle on asetettu erityisesti sikojen hyvinvointi, sillä yhä edelleen jätetään usein noudattamatta tiettyjä sääntöjä. Näitä ovat sikojen hännän rutiininomaisen työstämisen kieltäminen sekä tutkittava ja bongittava materiaali, jota tulisi olla tarjolla sioille. Komissio myös tukee aktiivisesti jäsenvaltioita, jotta ne parantaisivat kuljetuksista annetun lainsäädännön noudattamista. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä elävien eläinten vientiin EU:n ulkopuolisiin maihin.

Sidosryhmien vuoropuhelun kehittämisessä on apuna foorumi. Komissio hyväksyi päätöksen foorumin perustamisesta tammikuussa 2017. Tarkoitus on järjestää vähintään kaksi kokousta vuosittain.

EU-normeja pystytään edistämään maailmanlaajuisesti erilaisilla pitkän aikavälin toimilla. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita neuvottelut Maailman eläintautijärjestön laatimista kansainvälisistä standardeista (EU:n toiminnan ansiosta on nykyisin 13 kansainvälistä standardia eläinten hyvinvoinnista). Toinen esimerkki on eläinten hyvinvoinnin sisällyttäminen kahdenvälisiin vapaakauppasopimuksiin.

EU:n vertailukeskukset nimetään vuoden kuluessa siitä, kun uusi virallista valvontaa koskeva asetusta on tullut voimaan (ks. jäljempänä).

Miten eläinten hyvinvointiin puututaan uudessa virallista valvontaa koskevassa asetuksessa?

Asetuksessa edellytetään, että unioni nimeää eläinten hyvinvointia käsitteleviä EU:n vertailukeskuksia. Ne avustavat EU-maita virallisessa valvonnassa tekemällä tieteellisiä ja teknisiä tutkimuksia, järjestämällä koulutuskursseja sekä levittämällä tutkimustuloksia ja tietoa teknisistä innovaatioista. EU:n vertailukeskukset myös tarjoavat tieteellistä ja teknistä asiantuntemusta menetelmistä, joilla arvioidaan ja parannetaan eläinten hyvinvointia.

Asetusta sovelletaan myös eläinten hyvinvoinnista annettujen sääntöjen viralliseen valvontaan. Tällaisia sääntöjä on annettu esimerkiksi kuljetuksista, teurastuksesta ja maataloudesta. Asetuksen turvin komissio voi antaa lainsäädäntöä, jolla mukautetaan virallista valvontaa koskevia vaatimuksia, jotta voidaan vastata eläinten hyvinvointia koskeviin erityistarpeisiin. Kyseeseen voi esimerkiksi tulla eläinten hyvinvointiin liittyvien indikaattoreiden vahvistaminen.

Asetus (EU) 2017/625 tuli voimaan 27. huhtikuuta 2017. EU:n vertailukeskukset on nimettävä vuoden

kuluessa kyseisestä päivämäärästä.

Lisätietoja:

https://ec.europa.eu/food/animals/welfare_en

[1] [Neuvoston direktiivi 74/577/ETY, annettu 18 päivänä marraskuuta 1974, teurastettavien eläinten tainnutuksesta](#), EYVL L 316, 26.11.1974, s. 10.

MEMO/17/1426

Lisätietoa tiedotusvälineille:

[Anca PADURARU](#) (+ 32 2 296 64 30)

[Aikaterini APOSTOLA](#) (+32 2 298 76 24)

[Iris PETSÄ](#) (+32 2 299 33 21)

Lisätietoa yleisölle: [Europe Direct](#) -palvelu, puh. [00 800 67 89 10 11](#) tai [sähköposti](#)